

Letters to the Editor
Писма до редактора

УЧИЛИЩЕ НА СЕЛО – ЧЛЕН НА СИСТЕМАТА НА АСОЦИИРАНИТЕ КЪМ ЮНЕСКО УЧИЛИЩА

Маруся Бочукова

ОУ „Никола Й. Вапцаров“ – с. Широка лъка

Широка лъка е архитектурно-етнографски резерват, символ на родопската архитектура и дух, събрало и съхранило в себе си уникалния усет на родопчанина за красота и хармония. В самия му център се намира ОУ „Никола Й. Вапцаров“ – училище със 185-годишна история, богати традиции и собствен облик. Неговият адрес е малко необичаен – ул. „Люлката“ № 2. Само по-любопытните научават, че в миналото, през 1937 година, когато родолюбиви широколъчани решили да построят сградата на училището, те преценили, че най-подходящо е това място, защото по празници на него се виели хора и се връзвали ћерѓовските люлки.

В ОУ „Никола Й. Вапцаров“ се обучават ученици от първи до седми клас от квалифицирани и мотивирани учители. Педагогическият екип се състои от девет педагози, от които трима притежават магистърска степен. Учителите активно участват в извънучилищна и вътрешноучилищна квалификация. Училището е с просторни класни стаи, актова зала, изложбена и компютърна зала, терминална класна стая, спортна зала и две открити спортни площадки. Организирант се спортни дейности, както и образователни игри на открито, в които учениците участват с удоволствие. Съставът на учениците е разнообразен – деца от селото, от околните села, от Дом за деца, сред тях – роми, както и ученици със специални образователни потребности. Добрият психоклимат в училище е показател за професионализма на учителите и стремеж към толерантност в междуличностното общуване.

Предшественик на нашето училище е килийно училище, открито през далечната 1832 година в къщата на Тодор Паламарчов. През 1834 г. селото получава разрешение за построяване на черква. Тогава редом с камбанарията на издигнатата само за 38 дни черква „Успение на Св. Богородица“ се построява едноетажна сграда, предназначена за училище, състояща се от коридор и две класни стаи.

От създаването си досега нашето училище пази ревностно посланията на предците си. Гордост за нас е собственият училищен химн по музика и сти-

хове на Тодор Мурджев – дългогодишен учител и директор на училището от близкото минало.

Можем да кажем, че в нашето училище няма време за агресия. Учениците участват в регионални олимпиади, състезания и конкурси, национални и международни конкурси в областта на културата и изкуствата. В училище е осигурено целодневно обучение, нашите празници се превръщат в празници на населеното място. Важно значение е и връзката ни с Националното училище за фолклорни изкуства „Широка лъка“. Цялостният образователно-възпитателен процес е успешен практически модел на образователна интеграция на ученици от различни етнокултурни групи, както и на деца в неравностойно положение. В нашето училище за поредна година няма отпаднали ученици, няма и застрашени от отпадане от училище. *Един от приоритетите в образователно-възпитателния процес е повишаване ефективността на чуждоезиковото обучение, информационните технологии, обучението по български език и литература и математика. Електронизацията на учебния процес е неотменим елемент на модерното училище. Навлизането на ИКТ в училище повишава ефективността на образователно-възпитателния процес.*

Особено важно за малките защитени училища е осъществяване на модерно образование близо до дома. ОУ „Никола Й. Вапцаров“ образова и възпитава ученици от първи до седми клас, като ги подготвя за предизвикателствата на новото време, създава условия за развитието на индивидуалните им способности, което е невъзможно без използване на информационни технологии. Политиката на училището подкрепя включването на ученици със специални образователни потребности по отношение на ИКТ, както и правила за приемливо използване на интернет по отношение на използване и безопасност. Обновената материална база и интернет достъпът на училището са гаранция за базово обезпечаване на системата на училищното образование за провеждане на модерен и ефективен учебен процес чрез участие на ученици и учители в електронно обучение, използване на е-учебници, български и чужди образователни сайтове, провеждане на иновативни уроци, споделяне на добри практики, провеждане на открити уроци. Учениците изработват презентации и проекти, като част от своята самоподготовка. Използвайки различни софтуерни приложения – графични редактори, участват в конкурси по изобразително изкуство. Училището има собствен уеб сайт: oushirokalaka.com. Създали сме добри партньорства с неправителствени организации – фондация „Ден Гри“ – София, други училища: в община Смолян, ОУ „Проф. Марин Дринов“ – Панагюрище, член на Системата на асоциираните към ЮНЕСКО училища, ОУ „Добри Войников“ – Победа, общ. Добрич; с местната общност: кметство Широка лъка и читалище „Екзарх Стефан 1872“.

В началото на всяка учебна година на заседание на Педагогическия съвет приемаме годишен план на дейности на училището като асоциирано към ЮНЕСКО. Съобразно темите на международната организация за опазване

на природата, материалното и нематериалното културно наследство, мира и човешките права, образование, межкултурни знания и др. в плана всеки месец са предвидени разнообразни дейности. Част от тях са насочени към информационно популяризиране. Учениците изготвят информационни табла и листовки, свързани с календара на международните прояви и чествания, обявени от ООН и ЮНЕСКО: Европейски ден на езиците, Международен ден на майчиния език, Международен ден на учителите, Международен ден на толерантността, Международен ден на жените, Световен ден на поезията, Световен ден на водата, Световен ден на книгата и авторското право, Световен ден на културното многообразие, Световен ден без тютюнопушене, Световен ден на околната среда. При изготвяне на информационните материали учениците се ръководят от Стефка Пеевска – старши учител, училищен координатор.

Организиран се и редица дейности, свързани с опазване на традиции и обичаи в Широка лъка, които се извършват съвместно с читалище „Екзарх Стефан 1872“ (Екзарх Стефан е роден в Широка лъка): коледуване, кукерски карнавални игри, традиционна изложба на рисунки „Кукерски маски“, пролетен момински обичай „Лазаруване“. За гостите на училището предлагаме туристическа разходка в Широка лъка, разказваме интересни исторически факти за нас, за населеното място и района.

Училището днес:

- учим, празнуваме, мечтаем, откриваме света заедно;
- от 2001 г. ОУ „Н. Й. Вапцаров“ е член на Системата на асоциираните към ЮНЕСКО училища;
- успешно социализиране на деца от Дом за деца;
- успешно интегриране на ученици от етнически малцинства и деца със специални образователни потребности;
- сътрудничество с неправителствени организации;
- дейности по проекти;
- компютърна зала; собствена изложбена зала; спортна зала; богата библиотека; терминален компютърен клас;
- собствен химн;
- издава вестник „Училищен звън“;
- функционира училищен кабинет за ранна превенция за деца с личностни проблеми;
- традиции в празниците, участие в разнообразни състезания и конкурси;
- целодневна организация на образователно-възпитателния процес;
- работещо Училищно настоятелство и Обществен съвет.

ЮНЕСКО е организация към Обединените нации за образование, наука и култура, която има система от асоциирани училища, посредством които се

осигурява участието на българските ученици в програми, експериментални образователни стратегии и учебни модули. На 26.09.2001 г. ОУ „Н. Й. Вапцаров“ става член на Асоциираните към ЮНЕСКО училища. Асоциираните към ЮНЕСКО училища са световна мрежа училища, наречени „лаборатории за новаторства“. В България те са от всички образователни степени и географски региони. ОУ „Н. Й. Вапцаров“ е единствено асоциирано училище в Смолянска област.

От 2002 г. съвместно с фондация за култура „Ден Гри“ – София, Дом за деца „Катя Ванчева“ – с. Широка лъка, и Университет за изкуства в Утрехт, Холандия, реализираме международна Лятна театрална академия за деца в риск. Ежегодно тя предлага програма от творчески ателиета, чрез които запознава децата с различни традиции и култури. Тази практика провокира сред децата лекота в разбирането и приемането на различни култури, разширяване границите на познанието, натрупване на умения за себеизразяване, възпитание в толерантност, креативност и дисциплина. Продължителността е от три до четири седмици, участват до 80 деца и международен екип от 25 артисти в различни сфери. До момента са проведени четиринадесет издания на Международната лятна театрална академия за деца в риск. Основен спомоществател на Академията е Адам Беджър – англичанин, приятел на училището и Дома за деца в Широка лъка. Проектът помага за повишаване желанието на учениците да учат, предоставя допълнителни възможности за развитие на потенциала и способностите на учениците, на тяхната изява, стимулира творчеството, креативността и иновативното мислене. Водещи теми, по които работим, са: образование за опазване, съхраняване и популяризиране на историческото и културното наследство; образование за мир, демократично гражданство и права на човека; интеркултурно образование.

Опитът от летните театрални академии за деца в Широка лъка е пренесен в Кисуму, Кения.

ABOUT A VILLAGE SCHOOL, MEMBER OF THE UNESCO ASSOCIATED SCHOOLS PROJECT

✉ **Ms. Marussia Bochukova**
Principal

Nikola Y. Vaptsarov Primary School
Shiroka Laka – Smolyan Municipality, Bulgaria
E-mail: ou_sh.laka@abv.bg